



**НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС НА ТЕМА :
„УЧИЛИЩЕТО ЖЕЛАНА ТЕРИТОРИЯ НА УЧЕНИКА“**

НАПРАВЛЕНИЕ: Педагогически методи и технологии за формиране на ключови компетентности.

ЕДИН ГРАД – ВЕЧЕН КАТО ЛЕГЕНДАТА ЗА ОРФЕЙ

**Приложение на програмата на Джуниър Ачийвмънт „Нашият град“
в начален етап в СОУ „Йордан Йовков“**

ДОКЛАД

Съвременните изследвания, насочени към усъвършенстване на учебно-възпитателния процес, модернизирание на образователното съдържание, обогатяване на технологията на обучението показват, че учениците от начален етап проявяват особен интерес при овладяване на знания за взаимодействието и взаимозависимостта човек - природа от една страна и човек – обществена среда от друга. За да развием социалните умения на учениците, използваме различни учебни ситуации и прийоми. Овладявайки една богата система от природонаучни знания, явления и закономерности, учениците се занимават със събирателна дейност, правят снимки на посетените исторически обекти в Родопите: Татул, където според археолози се намира гробът на митичния певец Орфей, Перперикон – археологическо селище, Тракийско светилище – пещера - Утроба, Дяволския мост - средновековен мост над река Арда и много други забележителности в родния край, които обогатяват знанията на учениците. Неизвестността от срещите с историческото минало и трепетът от досега с природната красота предизвикват различни емоции и желание у повече ученици да се докоснат до миналото. И след това популяризират тези знания сред своите съученици. „Предизвикателството“ на толкова различни и интересни обекти дава възможност за развитие на познавателните способности на учениците. Този подход за овладяване на знания е нетрадиционен и затова остава трайно в съзнанието им. Децата са отворени за света и общуването с новите технологии провокира техния интерес и любопитство, което прераства в любознателност с помощта на учителя.

Ние, учителите, се опираме на педагогическите иновационни методи и технологии за формиране на ключови компетентности. Нашето училище, СОУ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“, Кърджали, е едно от стотте училища в България, което работи от една година успешно по програмата **ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ БЪЛГАРИЯ** в трети клас.

Програмата на **ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ БЪЛГАРИЯ** за трети клас е:
„НАШИЯТ ГРАД“

В настоящия доклад е описана работата по програмата, реализирана през учебната 2010/2011 година.

ЦЕЛИТЕ, КОИТО ПОСТАВЯ ПРОГРАМАТА СА:

- Да допълни учебната програма по обществени науки в начален курс с понятия и умения, свързани с бизнеса и икономиката.
- Да помогне на учениците да открият многообразието от професии и работни места.
- Да разшири познанията на учениците за видовете бизнес в общността.
- Да разшири разбирането на учениците за необходимостта на бизнеса от работници с различни умения.
- Да разберат учениците как работниците прилагат своите умения в работата си.
- Да повиши познанията на учениците за приноса на бизнеса за града.
- Да покаже на учениците значението на образованието за бъдещото професионално развитие.

Методи: наблюдение, игрови дейности, свързани с определена ситуация, самостоятелно четене на подходяща литература, дискусия.

ГРАДОУСТРОЙСТВО

В рамките на програмата „Нашият град” са включени няколко игрови дейности, насочени към изграждане на социални умения:

ДЕЙНОСТ 1. В ГРАДА

Градът е мястото, където хората живеят, работят, ходят на училище. Учениците се запознават с важността на градското планиране, икономическото райониране и развитие на Кърджали. Запознават се със строителните компании, с ролята и дейността на архитекта и строителя. Имат възможност сами да изпълняват техните роли. Разбират, че строителите работят много тясно и съгласувано с архитекта на Общината, защото, за да построят своя собствен град, както по принцип се прави, трябва да имат определена подходяща зона и разрешение за строеж от Общината. След уточняването и спазването на този ред, учениците разработват архитектурен проект.

ДЕЙНОСТ 2. ДА ПОСТРОИМ ГРАД

С предоставени материали от **ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ БЪЛГАРИЯ** изработват сградния фонд (поща, медицински център, банка, ферма, кино, училище, детска градина, хипермаркет, бутик, жилищни сгради, офиси, ресторанти и др.). В процеса на работа се изясняват понятия като архитектурен проект, чертеж, мащаб. Обяснява се, че в англоезичния свят и до днес се използват традиционните мерни единици инч и фут, не се пропуска моментът за качеството на строителството като нещо абсолютно необходимо – гарантиращо живота на живеещите в тези постройки.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ДЕЙНОСТ 3. ВЕЧЕРЯ НАВЪН

ЦЕЛИТЕ СА :

- Вземат групови решения, свързани с откриването на ресторант.
- Избират вида ресторант.
- Обсъждат и избират най-доброто място за ресторанта.
- Решават какви да са цените на предлаганите ястия.

- Избират служители и работници.
- Рекламираят ресторанта.

Учениците се поставят в различни работни ситуации. Заемат ролята на собственици на ресторанти, работят в екип и вземат решения, свързани с бизнеса на ресторанта. В рамките на дейността учениците влизат в ролята на предприемачи, ориентират се в работата и се приучват да уважават мнението и труда на другите. Дават определение за потребител, производител и предприемач, разбират каква е разликата между тях и я обясняват в хода на обсъждането, което им помага да работят по-плодотворно по темата. Това е една от технологиите в процеса на работа за формиране на ключови компетентности.

Третокласниците създават работни екипи. Правят собствено проучване, свързано с предпочитаните храни в заведенията от определен тип, най-подходящото място за техния нов ресторант, цените на предлаганите ястия. Всеки екип решава кого най-напред да наеме на работа (готвач, чистач, сервитьор, счетоводител и др.). Всеки екип изработва и реклама за ресторанта си. Според това се обособяват пет заведения за потребители с различни вкусове.

ПЪРВИ ЕКИП – РЕСТОРАНТ „РОДОПЧАНИ”

Предлага в чудесна родопска атмосфера традиционна българска кухня, вкусни родопски специалитети (сач, пилешка кавърма, печено агне и десерти). Той е разположен в зоната на летището и всички гости на Кърджали имат възможност да опитат българските ястия.

ВТОРИ ЕКИП – СЛАДКАРНИЦА „МАРИЕЛА”

Предлага торти, пасти, баклави, кремове и други сладки изкушения, произведени от екологично чисти продукти. Тя е разположена в бизнес зоната на града.

Заповядайте при нас!

ТРЕТИ ЕКИП – ЦЕНТЪР ЗА БЪРЗО ХРАНЕНЕ „ВКУСНО”

Предлага традиционна българска закуска. Центърът се намира в жилищната зона на нашия град.

Елате да закусите вкусно при нас!

ЧЕТВЪРТИ ЕКИП – РЕСТОРАНТ „БАВАРИЯ”

Намира се в бизнес зоната на града. Предлага вкусни питиета, предястия, ястия и десерти, съобразени с вкуса на клиентите.

Персоналът залага на качество и вкус.

Заповядайте при нас!

ПЕТИ ЕКИП – СЛАДКАРНИЦА „ВКУСЕН СВЯТ”

Предлага всички видове торти, сладки, а специалитетът на сладкарницата е баклавата. Елате в жилищната зона на нашия град, за да опитате невероятно вкусната ни баклава!

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Учениците симулират откриването на собствен ресторант, измислят му подходящо име, представят своята екипна работа пред родители, ученици, учители и гости на заключително занятие на 28.04.2011 година. Прилагането на ситуационния метод помага за установяване на личностните умения на ученика да реагира бързо и точно в нестандартни условия, които изискват бързина и комбинативност на мисленето и адекватна реакция на действието. Състезателният елемент приповдига емоционалния тонус на учениците и те се включват с желание в игровите дейности.

РЕЗУЛТАТИ:

- Учениците проявяват голям интерес към поставените задачи и проблеми, заложили в игровите ситуации.
- Справят се със задачите, изграждат умение за отстояване на собствената позиция.
- Научават се да зачитат и чуждото мнение.
- Изграждат социални умения.
- Успешно комуникират помежду си.

Заключителното занятие съвпада с края на **Седмицата на детската книга и изкуства за деца**. Училището организира мероприятие, отговарящо на основната цел на фондацията – насърчаване на свободната инициатива и предприемачество в класната стая, но в друг аспект – свързан с дарителска дейност.

Младите предприемачи изработват естетични книгоразделители, които разпродават на организиран благотворителен базар през последния ден на тази чудесна седмица.

БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

Всеки екип предлага достъпни цени на разпределителите и събира добра сума. Средствата са използвани за закупуване на играчки и енциклопедии за децата от Дома за медико-социални грижи в Кърджали, дарени им на 1 юни - Деня на детето. Малките предприемачи се срещат с журналисти от местния ежедневник „Нов живот“, които също не забравят децата без майка и баща. Учениците са удовлетворени от срещата. Усмивките на малките дечица от Дома провокират третокласниците да вземат колективно решение:

През следващата учебна година ще продължат да работят по програмите на ДЖУНИЪР АЧИЙВМЪНТ БЪЛГАРИЯ.

Училището е желана територия на ученика, защото малките предприемачи на СОУ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“ с нетърпение очакват месец септември, когато с нови сили и идеи отново ще работят по програмата.

ПЕРСПЕКТИВА

С програмата за четвърти клас „ЕВРОПА И АЗ“ последователно се формират целите, екипите и насоките, по които ще се работи за създаване на практически знания и умения по отношение на природните ресурси, използващи се за производство и услуги.

В глобалния свят човек не може да оцелее сам, затова той живее по правилата и законите на своята общност, своя народ и държава. А ние – като европейци – трябва да се съобразяваме с изискванията и целите. Да следваме техните ценности, които са и наши.

Днес Кърджали е областен град, най-големият административен, промишлен, търговски и културен център на Източните Родопи, но той е и град с богата история, която датира още от дълбока древност. В продължение на три хилядолетия този край е люлка на различни цивилизации и култури. Тук са си дали среща траки, елини и римляни, славяни и прабългари, византийци, латини и турци.

И днес нашето общество е изградено от хора с различни етноси, които съжителстват, работят и творят заедно, съзнавайки, че този свят може да оцелее само чрез взаимно уважение и толерантност. Това е предпоставка за постигане на по-голям напредък в цялостната политика на държавата и игнориране на всякакви етнически конфликти. Тази цел е залегнала в ежедневната работа с учениците.

Предстоящата програма включва проучвателни, събирателни и практически дейности, създаващи условия за ненаатрапчиво и естествено общуване, за взаимопомощ и отпадане на различията в религиозен и етнически аспект. Програмата целенасочено ще присъства във всяка дейност на обхванатите ученици през следващата година, за да бъдат възпитани като осъзнати природозащитници. Те ще въздействат на различните възрастови групи, с които общуват, ще привлекат и родителите си, за да предизвикат тяхната съпричастност и активности и подобрят културата им на поведение. Прекият контакт с ритуални предмети и находки в музея или на естественото им местонахождение при организирани походи и екскурзии, поражда особено чувство у третокласниците. Те ще имат възможност да се докоснат и до едно от най-големите богатства на България – растителното разнообразие на Родопите. Растителните резервати, някои от които са единствени като находища предизвикват обясним интерес и любопитство, като откритата лоза на древните траки в територията на Татул, наречена Сълзата на Орфей.

Неизброими са любопитните факти, легенди и тайни, скрити в пазвите на тази чудна Орфеева планина, която трябва да опазим и съхраним с всичките ѝ растителни и археологически ценности за нас и за тези, които ще дойдат след нас.

Наясно сме, че в природата има процеси, в които ние не можем и не трябва да се намесваме, защото нанесеното зло трудно се поправя. Промяната в нашето съзнание и в отношението ни към природата ще допринесе за опазването ѝ. България се вписва със своята красота и историческо минало в ценностната система на Европа. Всичко това определя целите за предстоящата дейност:

- Екология и възпитание за чиста природа, здраве и туризъм.
- Постигане на колективизъм и етническа толерантност.
- Съхраняване опита на предходните поколения.
- Превръщане на туристическата дейност в познавателна и събирателна дейност.
- Практическа насоченост – издирване на сведения за ценни растения и рецепти за здраве.
- Срещи с местни билкари.
- Прилагане на придобитите предприемачески умения.
- Подчиняване на всички дейности на идеята за превръщане на училището – желана територия за ученици и родители.

За успешното реализиране на поставените цели са подготвени екипи, които ще работят по предстоящите задачи.

За да постигнат по-добри резултати в различните дейности, учениците ползват материала на Стефана Василева от брошурата „Екологични пътеки” и книгата ѝ „Защитени и подлежащи на защита обекти в Кърджалийски окръг”.

В предстоящата ни дейност ще ползваме, издадената през 1994 година книга на Стефана Василева в съавторство със Стела Тодорова, „Богатството на един южен край”.

В това изложение не е описана всяка дейност в нейната конкретика, защото естеството на работа поднася изненади и дейности, които ще удовлетворят не само детското любопитство, но ще бъдат обект на внимание на родители и близки. Вярвам, че контактите с природата и нейните загадки ще събудят родолюбиви чувства, ще провокират уменията ни за опазване и оцеляване на самите нас, защото отделени от майката природа можем да загубим много от сетивността си, от чувството за красота и нейната непреходност. Нека я опазим, за да съхраним заедно миналото на нашия град, град вечен като легендата за Орфей. Да градим успешно настоящето му и чрез него да сме пълноценна част от общото европейско бъдеще!

Използвана литература: „АЗБУКА НА МАЛКИЯ ПРИРОДОЗАЩИТНИК”
от НИКОЛАЙ ЙОВЧЕВ

Изготвил:

Людмила Чаушева, начален учител